

# **ANTIMALARICI**

Doc. dr Olga Horvat

mart, 2014

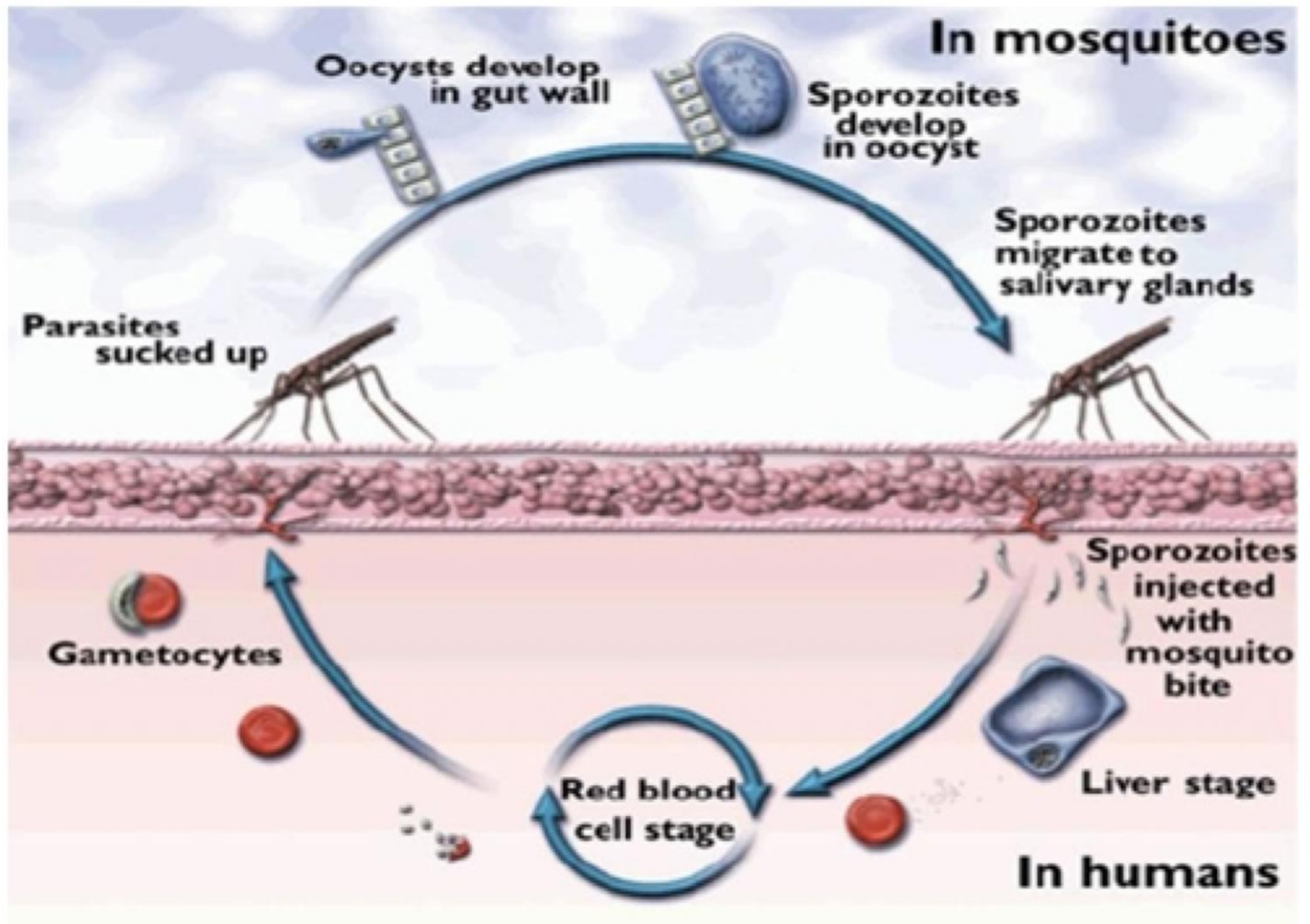
# ANTIMALARICI

Malaria - zarazna bolest koju karakterišu kratkotrajni periodični napadi groznice i povišene temperature

-*Plasmodium falciparum*, *P.vivax*, *P.malariae*, *P.ovale*  
(protozoe)

-životni ciklus: u komarcu *Anopheles* (sporozoiti), tkivo jetre čoveka –merozoiti (tkivni šizonti), ER (krvni šizonti), gametociti...





U odnosu na stadijum parazita na koji deluju:

1. Tkivni šizontocidi:

-a) za kauzalnu profilaksu - sprečavaju sazrevanje primarnih jetrinih šizonta – **Pirimetamin**

b) za sprečavanje recidiva (hepatične forme *P.vivax* i *P.ovale*) - **Primakin** + krvni šizontocidi

3. Krvni šizontocidi - razaraju šizonte u cirkulaciji: **Hlorohin, hinin** - brzo; **pirimetamin, sulfonamidi, sulfoni** - sporo;

4. Gametocitocidi - razaraju seksualne oblike plazmodija u ER: **Primakin** (*P.falciparum*), **hlorohin, hinin** (*P.malariae*, *P.vivax*).

-stečena rezistencija (*P.falciparum*)

## Antimalarijski hinolini

- hlorohin
- hinin
- meflokin

**Hlorohin:** krvni šizontocid u profilaksi ili lečenju akutnih napada malarije

-GIT tegobe (antiholin. dejstvo), poremećaj vida, retinopatija, dat i.v. može izazvati HipoTA i zastoj srca

U profilaksi: 500 mg (deca 8 mg/kg) 1X nedeljno 7 dana pre, za vreme i 4 nedelje po povratku ili meflokin 250 mg

- Ind: u Th reum. artritisa i SLE

**Hinin:**- mala Th širina. Krvni šizontocid i gametocitocid

-GIT tegobe, cinhonizam (tinitus, QT interval)

**Meflokin:** - krvni šizontocid,

kod rezistentnih sojeva *P.falciparum* na hlorokin ;

u prevenciji: 4 nedelje po dolasku iz endemskog kraja

Produžava QT interval; KI: psihijatrijski pacijenti

Oprez kod deficita G6PDH – hemolizna anemija!

## Ostali lekovi u lečenju malarije

- primakin
- pirimetamin
- progvanil



**Pirimetamin:** inh. enzim dihidrofolat-reduktazu kod plazmodijuma.

Sinergistički se primenjuje sa sulfonamidima (sulfodoksin) i sulfonima.  $T_{1/2} = 4$  dana

-za kombinovanu Th malarije sa rezistentnim oblicima *P.falciparum* i *P. vivax*;

-lečenje toksoplazmoze (zajedno sa sulfadijazinom i makrolidima).

-megaloblastna anemija, kožne reakcije, depresija k. srži

## **Primakin**

tkivni šizontocid

deficita G6PDH – hemolizna anemija

## **Progvanil**

Sličan pirimetamin-u; za profilaksu u komb. sa hlorohinom.

## LEKOVI PROTIV LEPRE

-uzročnik *Mycobacterium lepre*

**Dapson** (i dr. sulfoni)

-inh. sinteze folata. U kombinaciji sa **rifampicinom**.

-dobro se resorbuje,  $T_{1/2} = 1,5$  dana

-Th doza: nedeljno 25-400 mg

-hemoliza, GIT tegobe, kožne promene

# INSEKTICIDI I PEDIKULOCIDI

## Heksahlorocikloheksan (lindan)

- liposolubiln, lako prolazi hitinsku opnu parazita
- *Pediculosis corporis, capitis et pubis (1%) i Scabies*
- lokalni nadražaj sluzokoža; kod resorpcije: nervoza, razdražljivost, vertigo, ambliopija, konvulzije

# INSEKTICIDI I PEDIKULOCIDI

Insekticidi biljnog porekla:

**Permetrin**

- neurotoksični otrov

- *Pediculus humanus*, *Phthirus pubis* (1% krema),  
*Scabies* (5% krema)

# LEKOVI PROTIV ŠUGE

## **Benzil-benzoat**

- u Th *Scabies* (25% emulzija: 1x dnevno na celu površinu tela 3 dana uzastopno)
- alergija

## **Krotamiton**

- u Th *Scabies* (10% krema i losion)
- alergija

## **Heksahlorocikloheksan**

### **Sumpor**

- u Th *Scabies* (25% sumporna mast; alkalni sulfidi)
- deluju i keratolitički
- neprijatan miris i prljanje odeće